Fong Seng Fatt dan satu lagi lwn Syarikat Cekal Kasih Sdn Bhd

MAHKAMAH RAYUAN (PUTRAJAYA) — RAYUAN SIVIL NO C-02–1213 TAHUN 2008
SULAIMAN DAUD, LOW HOP BING DAN T SELVENTHIRANATHAN HHMR
28 JULI 2010

Kontrak — Kemungkiran — Perjanjian — Perjanjian pengeluaran saki baki balak dari kawasan pembalakan — Perjanjian di antara plaintif-plaintif dengan defendan pertama dan kedua — Sama ada campur tangan defendan ketiga mendorong defendan pertama dan kedua memungkiri kontrak — Sama ada plaintif-plaintif berjaya membuktikan campur tangan oleh defendan ketiga

Ini adalah rayuan plaintif-plaintif/perayu-perayu terhadap keputusan hakim Mahkamah Tinggi yang telah menolak tuntutan mereka terhadap defendan ketiga/responden. Plaintif-plaintif dan defendan pertama telah membuat satu permohonan untuk mendapatkan kawasan pembalakan di Negeri Pahang. Permohonan tersebut, yang dibuat di atas nama defendan kedua, yang pada masa material adalah ketua kampung merangkap Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung Lebu ('JKKK Kg Lebu'), telah dibenarkan oleh Jabatan Perhutanan Negeri Pahang, tertakluk kepada syarat-syarat. Antara syarat di dalam surat kelulusan tersebut adalah bahawa 'hasil daripada kawasan pembalakan itu hendaklah diagih-agihkan kepada semua JKKK dalam Mukim Bentong ('JKKK Bentong') yang akan diselaraskan oleh YB Dato' Hj Shaharuddin bin Moin, selaku penyelaras'. Berikutan kelulusan tersebut defendan kedua memasuki perjanjian dengan pihak-pihak yang berlainan sebagai kontraktor bagi pengeluaran 'saki baki kayu balak' dari kawasan tersebut, antara lain, dengan defendan pertama ('perjanjian pertama'), plaintif kedua ('perjanjian kedua') dan defendan ketiga ('perjanjian ketiga'). Defendan pertama pula melantik plaintif-plaintif sebagai subkontraktor bagi kawasan tersebut ('perjanjian kedua'). Selanjutnya defendan ketiga berikutan tawaran untuk menjadi kontraktor kawasan itu telah membayar setiap 27 JKKK Bentong sejumlah wang yang ditetapkan di bawah surat kelulusan. Walau bagaimanapun, defendan kedua telah memaklumkan kepada Pengarah Perhutanan Negeri bahawa kerja-kerja pembalakan telah diserahkan kepada defendan pertama. Oleh itu, dalam suatu mesyuarat pada Julai 2003 yang dihadiri oleh kesemua pihak yang terlibat, dengan Pengarah Perhutanan Negeri, suatu keputusan dibuat supaya defendan ketiga menyerahkan balik kawasan tersebut kepada defendan pertama tertakluk kepada syarat bahawa defendan pertama membayar balik RM250,000 sebagai pampasan bagi wang yang telah dibelanjakan oleh defendan ketiga, termasuk bayaran kepada 27 JKKK Bentong. Atas kegagalan

defendan pertama membuat bayaran tersebut dalam tempoh yang ditetapkan, JKKK Kg Lebu telah membatalkan pelantikan defendan pertama dan melantik defendan ketiga sebagai kontraktor. Pejabat Perhutanan Negeri juga telah mengeluarkan 'lesen mengambil hasil hutan' bagi kawasan tersebut kepada defendan kedua dengan menamakan defendan ketiga sebagai kontraktor. Berikutan itu, plaintif telah memulakan tindakan terhadap ketiga-tiga defendan menuntut relief-relief yang berlainan terhadap mereka. Walau bagaimanapun tuntutan plaintif terhadap defendan pertama telah tidak diteruskan dan defendan kedua tidak memasukkan kehadiran atau memfailkan pembelaan. Alasan tindakan plaintif terhadap defendan ketiga adalah bahawa defendan ketiga yang mengetahui tentang kewujudan perjanjian-perjanjian tersebut telah dengan cuai, abai dan tidak wajar campur tangan sehingga menyebabkan terma-terma dan syarat-syarat perjanjian-perjanjian tersebut tidak dapat dilaksanakan oleh plaintif, di samping mendorong pihak-pihak memungkirinya. Defendan ketiga menafikan dakwaan plaintif tersebut. Satu-satunya isu yang perlu diputuskan oleh mahkamah ialah sama ada defendan ketiga telah campur tangan dalam hubungan kontrak pihak-pihak hingga menyebabkannya tidak dapat dilaksanakan atau selainnya telah mendorong pihak-pihak yang berkenaan untuk memungkiri terma-terma perjanjian masing-masing.

Diputuskan, menolak rayuan dengan kos:

(1) Di atas fakta, walaupun keterangan lisan plaintif-plaintif mencukupi untuk membuktikan kewujudan perjanjian-perjanjian tersebut, ia tidak sedikitpun menunjukkan pengetahuan defendan ketiga mengenainya. Pada pendapat mahkamah, tindakan defendan ketiga menjelaskan bayaran kepada 27 JKKK tersebut jelas menunjukkan bahawa mereka tidak mempunyai pengetahuan tentang kewujudan perjanjian pertama ketika itu. Adalah tidak munasabah bagi defendan ketiga membelanjakan jumlah wang yang besar jika dia mengetahui tentang kewujudan perjanjian pertama tersebut. Oleh itu mahkamah mendapati tidak ada apa-apa kecacatan dalam dapatan fakta yang dibuat oleh hakim bicara mengenai elemen ini (lihat perenggan 20).

(2) Pembuktian elemen 'niat hendak melakukan kemungkiran kontrak' bergantung kepada elemen pengetahuan mengenai kewujudan kontrak tersebut kerana jelas bahawa kedua-dua elemen ini saling berkaitan. Seseorang tidak boleh dikatakan mempunyai niat hendak mendorong kemungkiran sesuatu kontrak melainkan jika dia mempunyai pengetahuan tentang kewujudan kontrak yang dimaksudkan. Dengan demikian tiada sebab untuk mahkamah campur tangan dengan dapatan hakim bicara mengenai isu ini (lihat perenggan 21).

(3) Plaintif-plaintif telah mengasaskan kes mereka kepada mesyuarat pada Julai 2003 dan bayaran kepada 27 JKKK tersebut semasa

perjanjian-perjanjian tersebut masih berkuatkuasa. Walau bagaimanapun, plaintif telah gagal memberikan keterangan yang boleh dipercayai bagi membuktikan dakwaan mereka bahawa wakil-wakil defendan ketiga telah sebenarnya mempengaruhi Dato Shaharuddin. Malahan, Dato Shaharuddin dan Pengarah Perhutanan Negeri tidak dipanggil bagi menyokong kes mereka (lihat perenggan 22).

(4) Berdasarkan kepada keterangan-keterangan, mahkamah mendapati bahawa tindakan defendan kedua menamatkan perjanjiannya dengan defendan pertama tidaklah disebabkan oleh campur tangan atau dorongan oleh defendan ketiga tetapi sebaliknya disebabkan oleh kegagalan defendan pertama memenuhi syarat yang telah diputuskan dalam mesyuarat 30 Julai tersebut. Kesan daripada penamatan tersebut, perjanjian kedua dan ketiga tidak dapat diteruskan. Atas alasan-alasan ini, hakim bicara tidak tersalah arah atau tersilap di sisi fakta dan undang-undang dalam menolak tuntutan plaintif terhadap defendan ketiga (lihat perenggan 23).

[English summary

This was an appeal by the plaintiffs/appellants against the High Court judge's decision dismissing their claim against the third defendant/respondent. The plaintiffs and the first defendant applied to obtain a timber concession area in the state of Pahang. The application, which was made in the name of the second defendant, who was at the material time the village chief cum the chairman of the Development and Security Committee of Kampung Lebu ('CDS Kg Lebu'), was approved by the Forest Department of the State of Pahang, subject to conditions. Among the condition in the approval letter was that 'hasil daripada kawasan pembalakan itu hendaklah diagih-agihkan kepada semua JKKK dalam Mukim Bentong ('JKKK Bentong') yang akan diselaraskan oleh YB Dato' Hj Shaharuddin bin Moin, selaku penyelaras'. Pursuant to the approval the second defendant entered into agreements with various other parties as contractor to take out 'saki baki kayu balak' from the area, inter alia, with the first defendant ('first agreement'), the second plaintiff ('second agreement') and the third defendant ('third agreement'). The first defendant appointed the plaintiffs as the subcontractors for the area ('second agreement'). Further, the third defendant pursuant to an offer to be a contractor for that area had paid each of the 27 JKKK Bentong an amount of money as fixed in the letter of approval. However, the second defendant had notified the Director of the State Forestry that the logging work had been given to the first defendant. Therefore in a meeting held on July 2003 which was attended by all the parties involved with the Director of the State Forestry, a decision was made that the third defendant return the area to the first defendant subject to the condition that the first defendant repay RM250,000 as compensation for the monies spent by the third defendant, inclusive of the payment to the 27 JKKK Bentong. Upon default the first defendant in making

the payment within the stipulated time, CDS Kg Lebu cancelled the first defendant's appointment as the contractor. The state forestry office had also issued 'lesen mengambil hasil hutan' for the area to the second defendant by naming the third defendant as the contractor. Following that, the plaintiff commenced an action against all three defendants, claiming for various reliefs against them. However, the plaintiff's claim against the first defendant had been discontinued and the second defendant did not enter appearance nor filed its defence. The grounds for the plaintiff's action against the third defendant was that the third defendant who knew about the agreements had interfered negligently, recklessly and unreasonably resulting in the terms and conditions of the agreements could not be carried out by the plaintiff, as well as induced the parties to breach the same. The third defendant denied the plaintiff's allegation. The only issue to be determined by the court was whether the third defendant had interfered in the contractual relationship of the parties causing it could not be carried out or otherwise induced the relevant parties to breach the terms of the respective agreements.

Held, dismissing the appeal with costs:

(1) On the facts, although the oral testimony of the plaintiffs was sufficient to prove the existence of the agreement, it did not, even slightly, showed the knowledge of the third defendant about it. The court was of the view that the third defendant's act of making payment to the 27 JKKK clearly showed that they had no knowledge of the existence of the first agreement at the material time. It was unreasonable for the third defendant to spend the big amount of money if he had known of the existence of the first agreement. Therefore the court found that there was no irregularity in the finding of fact as made by the trial judge with regard to this element (see para 20).

(2) The proof of the element of 'niat hendak melakukan kemungkiran kontrak' dependent on the element of knowledge on the existence of the contract as it was clear that both elements were related to each other. A person could not be said to have an intention of wanting to induce the breach of a contract unless if he had the knowledge of the existence of the contract which was meant. Therefore there was no reason for the court to interfere with the finding of the trial judge as regards to this issue (see para 21).

(3) The plaintiffs based their case on the meeting in July 2003 and the payment to the 27 JKKK when the agreements were still in force. However, the plaintiff had failed to adduce reliable evidence to prove their allegation that the third defendant's representatives had actually influenced Dato' Shaharuddin. In fact, Dato' Shaharuddin and the Director of the State Forestry was not called to support their case (see para 22).

(4) Based on the evidence, the court found that the second defendant's action of terminating its agreement with the first defendant was not caused by the interference or inducement by the third defendant but instead was caused by the failure of the first defendant to fulfill the condition agreed in the meeting of 30 July. By reason of the termination, the second and third agreements could not be continued. Based on this facts, the trial judge was not misdirected or erred on facts and law in dismissing the plaintiffs' claim against the third defendant (see para 23).]

Nota-nota

Untuk kes-kes mengenai kemungkiran perjanjian, lihat 3(2) *Mallal's Digest* (4th Ed, 2010 Reissue) perenggan 2573-2580.

Kes-kes yang dirujuk

Goh Leng Sai v R [1959] MLJ 121 (dirujuk)
DC Thomson & Co Ld v Deakin and Others [1952] Ch 646, MR (dirujuk)
Emerald Construction Co Ltd v Lowthian [1966] 1 All ER 1013, MR (dirujuk)
Greig v Insole [1978] 1 WLR 302 (dirujuk)
Loh Holdings Sdn Bhd v Penglin Development Sdn Bhd & Anor [1984] 2 MLJ 105, MP (dirujuk)
Lumley v Gye (1853) 115 ER 749 (dirujuk)
OBG Ltd and another v Allan and others [2007] 4 All ER 545
Transwater Tenaga Sdn Bhd v APS Technologies Sdn Bhd & Anor [2007] 1 MLJ 301; [2007] 1 AMR 173, MR (dirujuk)

Rayuan daripada: Guaman Sivil No 22–17 Tahun 2004 (Mahkamah Tinggi, Kuantan)

Kaharuddin bin Harun (Kahar & Co) bagi pihak perayu.
Nur Rafidah Abd Aziz (Jacob, Goldie SS Chew) bagi pihak responden.

Sulaiman Daud HMR:

[1] Ini adalah rayuan plaintif-plaintif terhadap keputusan hakim Mahkamah Tinggi ('hakim bicara') yang bijaksana yang telah menolak tuntutan mereka terhadap defendan ketiga (responden dalam rayuan ini) bagi ganti rugi atas kausa tindakan mendorong kemungkiran kontrak *(inducing breach of contract)*. Di akhir pendengaran, kami telah menolak rayuan ini dengan kos. Kini disampaikan alasan bagi keputusan kami itu.

[2] Kami akan merujuk kepada pihak-pihak mengikut rujukan yang sama dengan rujukan di mahkamah bicara. Perlu juga dijelaskan bahawa rayuan ini hanya melibatkan plaintif dengan defendan ketiga sahaja. Plaintif telah tidak meneruskan tuntutannya terhadap defendan pertama, manakala defendan

kedua pula tidak memasukkan kehadiran atau memfailkan pembelaan. A

LATAR BELAKANG

[3] Keterangan yang dikemukakan setakat yang relevan dengan rayuan ini bolehlah diringkaskan seperti berikut. Pada awal tahun 2002 kedua-dua plaintif dan defendan pertama telah sama-sama berusaha untuk mendapatkan kawasan pembalakan di Negeri Pahang. Di antara kawasan yang dipohon adalah 'kawasan cadangan projek berkelompok Sungai Merpun, Mukim Bentong' ('kawasan tersebut'). Permohonan telah dibuat atas nama defendan kedua yang pada masa material adalah ketua kampong merangkap Pengerusi Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampong Lebu ('JKKK Kg Lebu'). B C

[4] Jabatan Perhutanan Negeri Pahang, melalui surat bertarikh 25 Februari 2003, telah meluluskan kawasan tersebut kepada defendan kedua tertakluk kepada syarat-syarat yang dinyatakan di dalamnya. Perenggan 2(m) surat kelulusan itu menetapkan bahawa 'hasil daripada kawasan pembalakan itu hendaklah diagih-agihkan kepada semua JKKK dalam Mukim Bentong ('JKKK Bentong') yang akan diselaraskan oleh YB Dato' Hj Saharuddin bin Ab Moin'. D E

[5] Berikutan kelulusan itu, defendan kedua dan defendan pertama telah mengadakan suatu perjanjian bertarikh 3 Mac 2003 ('perjanjian pertama') di mana defendan kedua telah bersetuju melantik defendan pertama sebagai kontraktor bagi pengeluaran 'saki baki kayu balak' dari kawasan tersebut. Seterusnya, defendan pertama, melalui perjanjian bertarikh 5 Mac 2003, telah melantik kedua-dua plaintif sebagai subkontraktor bagi kawasan tersebut ('perjanjian kedua'). Di samping itu, defendan kedua turut menagadakan suatu perjanjian berasingan dengan plaintif kedua untuk tujuan yang sama ('perjanjian ketiga'). Ketiga-tiga perjanjian ini (secara kolektif disebut 'perjanjian-perjanjian tersebut') adalah kontrak yang dimaksudkan dalam tindakan ini. F G

[6] Syarikat defendan ketiga turut ditawarkan oleh defendan kedua untuk menjadi kontraktor bagi kawasan yang sama. Menurut SD1, pengarah urusan syarikat, berikutan tawaran itu defendan ketiga telah membayar kepada setiap 27 JKKK Bentong sejumlah wang yang ditetapkan oleh Dato' Saharuddin selaku penyelaras di bawah surat kelulusan tersebut. Walau apa pun, JKKK Kg Lebu, melalui surat bertarikh 21 Mei 2003 yang ditandatangani oleh defendan kedua, telah memaklumkan kepada Pengarah Perhutanan Negeri bahawa pihaknya telah bersetuju untuk menyerahkan kerja-kerja pembalakan di kawasan tersebut kepada defendan pertama. H I

[7] Pada bulan Julai 2003 suatu mesyuarat telah diadakan di Pejabat Perhutanan Negeri bagi membincangkan hal-hal yang berbangkit berkaitan dengan kawasan tersebut. Mesyuarat telah dipengerusikan oleh Dato' Saharuddin selaku penyelaras, dan turut dihadiri oleh Pengarah Perhutanan Negeri, defendan kedua serta wakil-wakil defendan pertama ('SP3') dan defendan ketiga ('SD1' dan 'SD2'). Dalam mesyuarat itu suatu keputusan telah dibuat supaya defendan ketiga menyerahkan balik kawasan tersebut kepada defendan pertama tertakluk kepada syarat bahawa defendan pertama hendaklah membayar kepada defendan ketiga, dalam tempoh 14 hari, wang sejumlah RM250,000 sebagai pampasan bagi wang yang telah dibelanjakan oleh defendan ketiga, termasuk bayaran kepada 27 JKKK Bentong.

[8] Bagaimanapun defendan pertama telah gagal membuat bayaran tersebut dalam tempoh 14 hari yang ditetapkan. Berikutannya, JKKK Kg Lebu telah membatalkan pelantikan defendan pertama, dan telah melantik defendan ketiga, sebagai kontraktor bagi mengeluarkan kayu balak dari kawasan tersebut. Seterusnya Pejabat Perhutanan Negeri telah mengeluarkan 'lesen mengambil hasil hutan' bagi kawasan tersebut kepada defendan kedua dengan menamakan defendan ketiga sebagai kontraktor.

[9] Susulan dari pembatalan tersebut, plaintif telah memulakan tindakan ini terhadap ketiga-tiga defendan menuntut relief-relief yang berlainan terhadap setiap mereka. Alasan tindakan plaintif terhadap defendan ketiga diplidkan dalam perenggan 23–25 pernyataan tuntutan. Secara ringkasnya mereka menegaskan bahawa defendan ketiga yang mengetahui tentang kewujudan perjanjian-perjanjian tersebut, telah dengan cara cuai, abai dan tidak wajar campur tangan sehingga menyebabkan terma-terma dan syarat-syarat perjanjian-perjanjian itu tidak dapat dilaksanakan oleh plaintif, disamping mendorong pihak-pihak memungkirinya.

[10] Defendan ketiga dalam pembelaannya telah menafikan mempunyai apa-apa pengetahuan tentang kewujudan perjanjian- perjanjian tersebut, atau telah campur tangan dalam hubungan pihak-pihak kepada perjanjian-perjanjian itu, atau selainnya telah mendorong mereka untuk melakukan kemungkiran terma-terma perjanjian-perjanjian tersebut.

[11] Berdasarkan kepada penghujahan pihak-pihak, kami mendapati isu tunggal yang perlu diputuskan dalam rayuan ini ialah sama ada defendan ketiga telah campur tangan dalam hubungan kontrak pihak-pihak dalam mana-mana perjanjian tersebut hingga menyebabkannya tidak dapat dilaksanakan, atau selainnya telah mendorong pihak-pihak yang berkenaan untuk memungkiri terma-terma perjanjian masing-masing. Sebelum menimbangkan isu ini, kami mendapati bermanfaat untuk memperkatakan

secara ringkas mengenai prinsip undang-undang berhubungan dengan tort ini, khususnya elemen-elemen yang perlu dibuktikan oleh pihak plaintif untuk berjaya dalam tuntutannya.

[12] Liabiliti kerana mendorong kemungkiran kontrak telah diasaskan dalam kes *Lumley v Gye* (1853) 118 ER 749. Pada asasnya tort ini melibatkan tiga pihak di mana pihak ketiga telah mendorong pihak-pihak yang berkontrak untuk memungkiri kontrak tersebut. Dalam kes itu seorang penyanyi opera Miss Wagner telah mengadakan kontrak dengan plaintif untuk membuat persembahan di sebuah teater tetapi telah didorong oleh defendan, tuan punya teater tersebut, untuk memungkiri kontraknya. Mahkamah mendapati defendan bertanggungan di bawah tort ini.

[13] Prinsip undang-undang yang diasaskan dalam *Lumley v Gye*, telah diperluaskan skopnya dalam kes *DC Thomson & Co Ld v Deakin and Others* [1952] Ch 646, di mana Morris LJ berkata, di ms 702:

> … The tort is committed if a person without justification knowingly and intentionally interferes with a contract between two other persons. There must, therefore, be knowledge of the existence of contractual relations between others and the intentional commission, without justification, of some act which interferes with those contractual relations so as to bring about or procure or induce a breach resulting in damage …

Jika diperhatikan dalam kes ini penekanan telah diberikan kepada elemen niat (intention) bagi menggantikan ungakapan 'maliciously' yang digunakan dalam kes *Lumley v Gye*.

[14] Di bawah tort ini defendan akan hanya bertanggungan jika terbukti pihak-pihak yang berkontrak telah memungkiri kontrak mereka secara tidak sah. Prinsip ini telah dijelaskan oleh Lord Hoffman dalam kes *OBG Ltd and another v Allan and others* [2007] 4 All ER 545 di mana beliau berkata, di ms 557:

> The forms of action no longer trouble us. But the important point to bear in mind about Lumley v Gye is that the person procuring the breach of contract was held liable as accessory to the liability of the contracting party. Liability depended upon the contracting party having committed an actionable wrong. Wightman J made it clear when he said (1853) 2 E & B 216 at 238, 118 ER 749 at 757): It was undoubtedly prima facie an unlawful act on the part of Miss Wagner to break her contract, and therefore tortious act of the defendant maliciously to procure her to do so …

[15] Dalam *Greig v Insole* [1978] 1 WLR 302 Slade J (beliau pada masa itu) telah merumuskan lima elemen penting bagi tort ini yang telah diterimapakai oleh Wan Sulaiman FJ ketika menyampaikan keputusan Mahkamah

Persekutuan dalam *Loh Holdings Sdn Bhd v Penglin Development Sdn Bhd & Anor* [1984] 2 MLJ 105. Kelima-lima elemen tersebut yang perlu dibuktikan untuk berjaya dalam tort ini bolehlah diringkaskan seperti berikut:

(a) terdapatnya campur tangan oleh defendan, sama ada secara langsung atau secara tak langsung (jika disertai dengan cara yang menyalahi undang-undang);

(b) defendan mestilah mempunyai pengetahuan tentang kewujudan kontrak tersebut;

(c) defendan mestilah mempunyai niat untuk melakukan kemungkiran kontrak tersebut atau campur tangan di dalamnya;

(d) campur tangan defendan itu telah menyebabkan plaintif mengalami kerugian; dan

(e) tiada justifikasi dalam tindakan defendan untuk campur tangan sedemikian.

(lihat juga keputusan mahkamah ini dalam *Transwater Tenaga Sdn Bhd v APS Technologies Sdn Bhd & Anor* [2007] 1 MLJ 301; [2007] 1 AMR 173).

[16] Hakim bicara, dengan bersandarkan kepada kes *Loh Holding* telah mendapati pihak plaintif gagal membuktikan, atas imbangan kebarangkalian, kesemua atau mana-mana elemen yang digariskan dalam kes tersebut. Mengenai elemen pertama, hakim bicara mendapati tiada keterangan yang boleh dipercayai dikemukakan bagi menunjukkan campur tangan defendan ketiga dalam perjanjian-perjanjian tersebut. Mengenai elemen kedua dan ketiga, beliau mendapati kegagalan pihak plaintif memanggil defendan pertama, yang dikatakan telah memainkan peranan penting dalam pemerolehan kawasan tersebut dan menjadi pihak kepada perjanjian pertama dan kedua, telah mewujudkan suatu lompang dalam kes plaintif bagi pembuktian elemen-elemen tersebut. Hakim bicara turut mendapati elemen keempat juga tidak terbukti atas kegagalan memanggil defendan pertama bagi membuktikan kesahihan baucer-baucer bagi bayaran yang dikatakan telah dibuat olehnya. Begitu juga beliau mendapati kegagalan memanggil defendan kedua turut melemahkan kes plaintif, khususnya yang berkaitan dengan perjanjian ketiga.

[17] Encik Kaharuddin, bagi pihak plaintif, menghujahkan hakim bicara telah tersilap dari segi fakta dan undang-undang dalam mencapai keputusan yang dibuatnya. Berkenaan dengan elemen pertama, peguam terpelajar itu menegaskan terdapat pengakuan oleh SD1, pengarah urusan defendan ketiga, mengenai mesyuarat yang dihadirinya di pejabat perhutanan di mana pengerusi mesyuarat Dato' Saharuddin telah mengenakan syarat tambahan menghendaki defendan pertama membayar kepada defendan ketiga wang sejumlah RM250,000 sebagai ganti rugi bagi bayaran yang telah dibuat oleh

defendan ketiga kepada JKKK Bentong sebelumnya berkaitan dengan kawasan tersebut. Beliau menjelaskan tiada syarat sedemikian dikenakan dalam surat kelulusan asal ('D17'); dan dengan yang demikian, beliau menghujahkan, pengenaan syarat tersebut adalah disebabkan campur tangan SD1 dan SD2 yang telah mempengaruhi Dato' Saharuddin yang merupakan kenalan peribadi mereka. Selanjutnya, peguam terpelajar itu menghujahkan tindakan defendan ketiga membuat bayaran kepada JKKK Bentong sebelumnya, dan mengadakan perjanjian dengan defendan kedua semasa perjanjian-perjanjian tersebut masih berkuatkuasa adalah suatu tindakan yang menyalahi undang-undang dan merupakan suatu campur tangan dalam hubungan kontrak pihak-pihak kepada perjanjian-perjanjian tersebut.

[18] Berkenaan dengan elemen kedua, iaitu pengetahuan tentang kewujudan perjanjian-perjanjian tersebut, peguam terpelajar telah merujuk kepada kes *Greig v Insole*, di mana telah diputuskan adalah mencukupi bagi pembuktian elemen ini jika defendan 'had the means of knowledge — which they deliberately disregarded'. Tiada keperluan untuk mengetahui terma-terma sebenar kontrak tersebut. Rujukan juga telah dibuat kepada kes *Goh Leng Sai v R* [1959] MLJ 121 di mana telah diputuskan bahawa kewujudan sesuatu kontrak boleh dibuktikan melalui keterangan lisan. Beliau menghujahkan, dalam kes sekarang terdapat keterangan lisan yang diberikan oleh plaintif mengenai kewujudan perjanjian-perjanjian tersebut. Beliau menambah, defendan ketiga sepatutnya mengetahui melalui pekerja-pekerjanya yang menjalankan kerja ukur di kawasan itu tentang hubungan kontrak di antara pihak-pihak di bawah perjanjian-perjanjian tersebut kerana menurutnya pekerja-pekerja dari kedua-dua belah pihak pernah bertembung di kawasan itu semasa menjalankan kerja ukur.

[19] Berdasarkan kepada penghujahan pihak-pihak, kami mendapati sesuai untuk memulakan dengan elemen kedua dan ketiga, iaitu mengenai 'pengetahuan' dan 'niat' yang membentuk elemen mental bagi tort ini. Berkenaan dengan tahap pengetahuan yang perlu dibuktikan, Evershed MR dalam kes *DC Thomson* berkata di ms 687 'common knowledge about the way business is conducted is sufficient'. Dalam kes *Emerald Construction Co Ltd v Lowthian* [1966] 1 All ER 1013, Lord Denning dalam membincangkan isu yang sama berkata, di ms 1017:

> Even if they did not know of the actual terms of the contract, but had the means of knowledge which they deliberately disregarded-that would be enough. Like the man who turns a blind eye …

[20] Berbalik kepada fakta kes sekarang ini. Kedua-dua plaintif telah memberi keterangan tentang kewujudan perjanjian-perjanjian tersebut. Pada pendapat kami, jika pun keterangan lisan mereka mencukupi bagi

membuktikan kewujudan perjanjian-perjanjian tersebut, tetapi ia tidak sedikitpun menunjukkan pengetahuan defendan ketiga mengenainya. Bagi membuktikan elemen kedua ini, peguam terpelajar plaintif telah bergantung kepada 'pernyataan saksi' kedua-dua plaintif di mana mereka menyatakan: 'masa saya dan orang saya potong sempadan saya juga hairan kenapa kepala def-3 ada ikut potong sempadan.' Kami mendapati keterangan ini sahaja tidaklah mencukupi untuk membuktikan pengetahuan defendan ketiga tentang kewujudan mana-mana perjanjian tersebut. Bagi perjanjian kedua dan ketiga tiada apa-apa keterangan yang menunjukkan bahawa defendan ketiga mempunyai urusan perniagaan atau apa-apa urusan lain dengan plaintif yang boleh menimbulkan inferens mengenai pengetahuan mereka tentang kewujudan kedua-dua perjanjian itu. Bagi perjanjian pertama pula, jika diimbas kembali defendan kedua turut menawarkan kawasan tersebut kepada defendan ketiga seawal bulan Mac 2003. Daripada resit-resit bayaran eksh D16, mereka juga telah menjelaskan kepada 27 JKKK Bentong bayaran yang disyaratkan oleh Dato' Saharuddin bagi perlantikan mereka sebagai kontraktor bagi pengeluaran kayu balak dari kawasan itu. Pada hemat kami, tindakan defendan ketiga menjelaskan bayaran kepada 27 JKKK tersebut jelas menunjukkan bahawa mereka tidak mempunyai pengetahuan tentang kewujudan perjanjian pertama tersebut ketika itu. Adalah tidak semunasabahnya mungkin bagi defendan ketiga membelanjakan jumlah wang yang besar jika dia mengetahui tentang kewujudan perjanjian pertama tersebut. Oleh itu kami mendapati tiada apa-apa kecacatan dalam dapatan fakta yang dibuat oleh hakim bicara mengenai elemen ini.

[21] Kami teruskan dengan elemen ketiga mengenai 'niat hendak melakukan kemungkiran kontrak'. Pada pendapat kami pembuktian elemen ketiga ini akan bergantung kepada pembuktian elemen kedua tentang pengetahuan mengenai kewujudan kontrak tersebut kerana jelas bahawa kedua-dua elemen ini saling berkaitan. Seseorang tidak boleh dikatakan mempunyai niat hendak mendorong kemungkiran sesuatu kontrak melainkan jika dia mempunyai pengetahuan tentang kewujudan kontrak yang dimaksudkan. Dengan yang demikian, tiada sebab bagi kami untuk campur tangan dalam dapatan hakim bicara mengenai isu ini. Memandangkan bahawa tort ini berteraskan kepada elemen 'niat', maka kami mendapati rayuan plaintif boleh ditolak atas alasan ini sahaja.

[22] Walau apa pun, bagi melengkapi penghakiman ini kami akan berbalik kepada elemen pertama, iaitu sama ada defendan ketiga telah campur tangan dalam hubungan kontrak pihak-pihak. Sebagaimana yang dapat dirumuskan daripada penghujahan peguam plaintif di atas, dalam isu ini beliau telah mengasaskan kesnya kepada mesyuarat pada Julai 2003 dan bayaran kepada 27 JKKK tersebut semasa perjanjian-perjanjian tersebut masih berkuatkuasa. Dalam hal ini, kami bersetuju dengan dapatan hakim bicara bahawa pihak

plaintif juga telah gagal memberikan keterangan yang boleh dipercayai bagi membuktikan dakwaan mereka bahawa wakil-wakil defendan ketiga telah sebenarnya mempengaruhi Dato' Saharuddin. Kedua-dua Dato' Saharuddin dan Pengarah Perhutanan Negeri tidak dipanggil bagi menyokong kes mereka. Begitu juga tiada sebab bagi kami untuk campur tangan dalam keputusan hakim bicara menolak keterangan SP3 tentang apa yang berlaku di mesyuarat tersebut atas alasan-alasan yang diberikan oleh beliau.

[23] Kami ingin menambah, keperluan untuk mengagih-agihkan hasil dari kawasan tersebut kepada 27 JKKK Bentong bukanlah suatu syarat baru yang telah diada-adakan oleh Dato' Saharuddin atas pengaruh defendan ketiga sebagaimana yang telah dihujahkan. Syarat di bawah perenggan 2(m) surat kelulusan tersebut adalah di antara beberapa syarat yang telah ditetapkan oleh Pengarah Perhutanan Negeri yang telah secara khusus menamakan Dato' Saharuddin sebagai penyelaras bagi agihan hasil pembalakan dari kawasan itu. Oleh itu kami mendapati mesyuarat yang diadakan pada Julai 2003 itu adalah selaras dan menurut kehendak surat kelulusan tersebut. Adalah tidak dipertikaikan terdapat tuntutan bertindih di antara defendan pertama dan defendan ketiga untuk mengeluarkan kayu balak dari kawasan tersebut. Kedua-dua mereka menyatakan telah ditawarkan sebagai kontraktor bagi maksud itu. Malahan defendan ketiga telahpun membuat pembayaran kepada 27 JKKK Bentong sebagaimana yang disyaratkan. Dengan yang demikian, kami mendapati tiada asas dalam penegasan plaintif mengenai campur tangan defendan ketiga dalam perjanjian-perjanjian tersebut. Pada hemat kami defendan ketiga adalah pesaing kepada defendan pertama untuk dilantik sebagai kontraktor bagi kawasan tersebut. Apa-apa tindakan atau langkah yang mereka ambil adalah bertujuan untuk bersaing mendapatkan kawasan itu setelah mereka mematuhi syarat yang ditetapkan. Jika pun jumlah bayaran yang dikenakan oleh Dato' Saharuddin kepada defendan pertama melebihi jumlah sebenar yang telah dibayar oleh defendan ketiga kepada 27 JKKK tersebut, tiada keterangan dikemukakan bagi menunjukkan penglibatan defendan ketiga dalam penentuan jumlah tersebut. Berdasarkan kepada keterangan-keterangan yang ada, kami mendapati tindakan defendan kedua menamatkan perjanjiannya dengan defendan pertama (iaitu perjanjian pertama) tidaklah disebabkan oleh campur tangan atau dorongan defendan ketiga tetapi sebaliknya disebabkan oleh kegagalan defendan pertama memenuhi syarat yang telah diputuskan dalam mesyuarat pada 30 Julai tersebut. Kesan daripada penamatan itulah yang menyebabkan perjanjian kedua dan ketiga tersebut tidak dapat diteruskan. Setelah mendapati plaintif gagal membuktikan tiga elemen pertama tersebut di atas, tiada keperluan bagi kami untuk meneruskan dengan elemen keempat dan kelima.

[24] Kesimpulannya, atas alasan-alasan tersebut di atas, kami mendapati hakim bicara telah tidak tersalah arah atau tersilap di sisi fakta dan

A undang-undang dalam menolak tuntutan plaintif terhadap defendan ketiga. Lantaran itu, rayuan ini telah ditolak dengan kos. Keputusan Mahkamah Tinggi dikekalkan, dan deposit dibayar kepada responden sebagai sebahagian daripada kos.

B *Rayuan ditolak dengan kos.*

Dilaporkan oleh Mashrifah Ravendran

C

D

E

F

G

H

I